



RELIGIA(e) SŁOWIAN

Pogaństwo i chrześcijaństwo
w średniowiecznej Europie Środkowo-Wschodniej

PROGRAM

KONFERENCJA POPULARNONAUKOWA

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Gniezno, 2–4 października 2024 r.

2 października (środa)

Rejestracja uczestników (od 8.00)

Otwarcie konferencji (10.00–10.15)

- 1) **dr Michał Bogacki** (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie), *Powitanie gości*
- 2) **dr Paweł Szczepanik** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), **dr Łukasz Kaczmarek** (APB THOR, Gniezno), **Sławomir Uta** (Twórcza10.pl), **Jakub Szostak** (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie), *O wystawie*

Część I (10.15–12.00)

- 1) **10.15–10.30 – dr hab. Dariusz A. Sikorski, prof. UAM** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Czy istnieją zasadnicze różnice poznawcze między źródłami pisanymi a archeologicznymi dotyczącymi przedchrześcijańskich religii?*
10.30–10.50 dyskusja
- 2) **10.50–11.05 – dr Paweł Szczepanik** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *W stronę etnoarcheologii religii wczesnośredniowiecznych Słowian*
11.05–11.25 dyskusja
- 3) **11.25–11.40 – prof. dr hab. Stanisław Rosik** (Uniwersytet Wrocławski), *O tym jak Radogost pokonał Swarozycza. W sprawie przemian wierzeń i kultów u Luciców w XI wieku*
11.40–12.00 dyskusja

12.00–12.15 przerwa kawowa

Część II (12.15–14.35)

- 4) **12.15–12.30 – dr hab. Leszek Gardela** (Uniwersytet Ludwika i Maksymiliana w Monachium), *Bestie dawnych Słowian: styl zwierzęcy w Polsce wczesnośredniowiecznej*
12.30–12.50 dyskusja
- 5) **12.50–13.05 – dr Kamil Kajkowski** (Muzeum Zachodniokaszubskie w Bytowie), *W kręgu rozważań nad słowiańską mitologią – hybrydy*
13.05–13.25 dyskusja
- 6) **13.25–13.40 – Marek Szczygielski**, *Nad rzekomą słowiańskością brązowych figurek antropomorficznych zwanych urodcami*
13.40–14.00 dyskusja
- 7) **14.00–14.15 – Jakub Dzieruk** (Muzeum Okręgowe w Toruniu), *Dwu-głowe bóstwo. Kogo przedstawia posązek z Nowego Wieca ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu*
14.15–14.35 dyskusja

15.00–16.00 obiad

Część III (16.15–17.25)

- 8) **16.15–16.30 – Janusz Cieślik**, *Datowanie Światowida ze Zbrucza*
16.30–16.50 dyskusja
- 9) **16.50–17.05 – dr Aneta Gołębiowska-Tobiasz**, *Kilka uwag o cechach i detalach rzeźby ze Zbrucza i co z tego można wywnioskować. Słowo w dyskusji o genezie i chronologii posągu „Światowita”*
17.05–17.25 dyskusja

20.00 bankiet w Hotelu Nest

3 października (czwartek)

Część IV (9.00–10.45)

- 1) **9.00–9.15** – dr Michał Łuczyński, *Relacja Jana Długosza o topieniu Marzanny (Annales, lib. II) – próba nowej interpretacji*
9.15–9.35 dyskusja
- 2) **9.35–9.50** – dr Adrian Mianecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Córka smoka. Elementy mitologii Słowian w tradycyjnych wierzeniach ludowych*
9.50–10.10 dyskusja
- 3) **10.10–10.25** – Dawid Lipiński (Oddział Kociewski ZKP w Tczewie, PTF Oddział Gdański), *Wierzenia kaszubskie na tle słowiańskiej(ich) religii*
10.25–10.45 dyskusja

10.45–11.00 przerwa kawowa

Część V (11.00–13.20)

- 4) **11.00–11.15** – dr Joanna Wawrzeńnik (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Uczta na cmentarzu – przykłady ze słowiańskiego pogranicza – próba interpretacji zwyczajów z okresu wczesnego średniowiecza*
11.15–11.35 dyskusja
- 5) **11.35–11.50** – dr Mikołaj Pławiński (Uniwersytet Warszawski), *Dary grobowe we wschodniosłowiańskich kurhanach z pochówkami szkieletoowymi z XI–XII wieku: pozostałości pogaństwa czy chrześcijańskie innowacje (na przykładzie obrządku pogrzebowego północnej Białorusi)*
11.50–12.10 dyskusja
- 6) **12.10–12.25** – Wiktoria Makowska (Uniwersytet Warszawski), *Świadcstwa chrystianizacji w pochówkach dziecięcych na terytorium Rusi zachodniej oraz pograniczu polsko-ruskim w średniowieczu*
12.25–12.45 dyskusja

- 7) **12.45–13.00 – dr Sławomir Wadył** (Uniwersytet Warszawski), **dr Paweł Szczepanik** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Obrządek pogrzebowy Pomorzan w okresie chrystianizacji. Wyniki najnowszych badań na cmentarzysku z kurhanami typu Orzeszkowo w Nowym Chorowie*
13.00–13.20 dyskusja

13.20–13.35 przerwa kawowa

Część VI (13.35–14.45)

- 8) **13.35–13.50 – prof. dr hab. Andrzej Piotr Kowalski** (Uniwersytet Gdański), *Boginie w wierzeniach dawnych Słowian*
13.50–14.10 dyskusja
- 9) **14.10–14.25 – Ewa Kubica-Kabacińska** (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), *Krakowskie Święto Rękawki – pogański relikw w chrześcijańskim świecie*
14.25–14.45 dyskusja

15.00–16.00 obiad

- 10) **16.00–16.15 – dr Łukasz Miechowicz** (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa), *Między archeologią a folklorem. Kamienie w wierzeniach i religijności ludowej*
16.15–16.35 dyskusja
- 11) **16.35–16.50 – dr hab. Aleksander Paroń, prof. PAN** (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Wrocław), *Religia(e) Słowian – Religia(e) Rusi*
16.50–17.10 – dyskusja

17.15–18.00 zwiedzanie wystawy Religia(e) Słowian. Pogaństwo i chrześcijaństwo we wczesnośredniowiecznej Polsce

19.30 kolacja w Dobrym Browarze

4 października (piątek)

Część VII (9.00–11.20)

- 1) **9.00–9.15 – dr hab. Andrzej Janowski, prof. PAN** (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Szczecin), *Pyrzyce pomiędzy pogaństwem a chrześcijaństwem*
9.15–9.35 dyskusja
- 2) **9.35–9.50 – dr Paweł Migdański** (Uniwersytet Szczeciński), *W cieniu wież i dźwięków dzwonów. Badania Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego w związku z jubileuszem 900-lecia misji Ottona z Bambergu*
9.50–10.10 dyskusja
- 3) **10.10–10.25 – Adam Lubocki** (Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie), *Święty Wojciech pierwszym chrystianizatorem Pomorza?*
10.25–10.45 dyskusja
- 4) **10.45–11.00 – dr Lech Kościelak** (Fundacja Agencji Służby Społecznej, Warszawa), *Między pogaństwem a chrześcijaństwem w narracji „Żywotów Konstancyi i Metodego”*
11.00–11.20 dyskusja

11.20–11.35 przerwa kawowa

Część VIII (11.35–13.30)

- 5) **11.35–11.45 – prof. dr hab. Krzysztof Bracha** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), *Słowo o projekcie „Pagans and Christians. Christianisation in the Bohemian and Polish Kingdoms in the Middle Ages” (nr grantu NCN: 2021/03/Y/HS3/00052)*
- 6) **11.45–12.00 – prof. dr hab. Krzysztof Bracha** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), **dr Nina Glińska** (Narodowy Instytut Dziedzictwa), *Wiły z Wiślicy?*
12.00–12.20 dyskusja

- 7) **12.20–12.35 – dr hab. Wojciech Świeboda** (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), *Relacje z poganami w oczach polskiej elity intelektualnej w dobie chrztu Litwy – temat istotny czy marginalny*
12.35–12.55 dyskusja
- 8) **12.55–13.10 – dr Ewelina Kaczor** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *De supertitiosa potatione vini, czyli o możliwych wpływach husytyzmu na praktyki zabobonne*
13.10–13.30 dyskusja

13.30–13.50 przerwa kawowa

Część IX (13.50–15.00)

- 9) **13.50–14.05 – dr Dariusz Niemiec** (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), *Pogańskie loca sacra w średniowiecznym Krakowie w świetle średniowiecznych źródeł pisanych i legend oraz archeologii*
14.05–14.25 dyskusja
- 10) **14.25–14.40 – dr hab. Piotr Grochowski** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Czy możliwe jest ponowne „zaczarowanie świata”? Religia przedchrześcijańskich Słowian w praktykach współczesnych rodzimowierców*
14.40–15.00 dyskusja

15.00–16.00 obiad

Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość wprowadzenia zmian w programie.

Obrady odbywają się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie przy ul. Kostrzewskiego 1.

Zakwaterowanie i bankiet 2 października – Hotel Nest, ul. Jana III Sobieskiego, Gniezno.

Zakwaterowanie – Hotel W Starej Kamienicy, ul. 3 Maja 13, Gniezno.

Kolacja 3 października – Dobry Browar, ul. Grzybowo 34, Gniezno.



RELIGIA(e)
SŁOWIAN